

der forhandles Brød og Mælk, og hvor dette er de hovedsagelige Forhandlingsgjenstande. Saaledes som Udskafet er affattet, har man frygtet for, at Forbudet skulde kunne omgaaes derved, at visse Handlende, som ifølge deres Næringsberettigelse kunde sælge Brød og Mælk, anstaffede sig disse Forhandlingsgjenstande, for derigjennem at kunne komme til at holde aaben Butik til Trods for Forbudet. Der er visse Handlende, som kunde gjøre det. Paa den anden Side var det ikke heldigt at sige: dem, som udelukkende handle med Brød og Mælk, thi i Bagerbutikkerne forhandles der undertiden Kager og andre saadanne Artikler, som der ikke er Grund til at forbyde Handel med. Derfor er der tilføjet en Bestemmelse, som tilsigter at redigere Paragrafen saaledes, at Bestemmelsen kun omfatter de Udvalgssteder, hvori Mælk og Brød ere de Hovedgjenstande, der forhandles, og som give Forhandlingen dens Præg. — Endelig behøver jeg med Hensyn til Ændringsforslag under Nr. 9 neppe at bemærke, at Forbudet her jo kun kan tilsigte et Forbud fra Helligdagsanordningens Synspunkt, og at der Intet afgjøres om det Spørgsmaal, hvorvidt det efter den almindelige Næringslovgivning er tilladt at forhandle Sodavand og andre lignende Drikke paa offentlig Gade. Dette Spørgsmaal kan naturligvis ikke være berørt ved nærværende Ændringsforslag, som kun har tilsigtet at betegne, at, for saa vidt der fra Næringslovens Side Intet er til Hinder derfor, finder man ikke, at der af Hensyn til den Fred, der bør herse paa Helligdage, er Grund til at lægge nogen Hindring i Veien for denne Handel.

Ordføreren (S. A. Hansen): Jeg har blot ønsket nu at tage Ordet for kortelig at udtale mig angaaende Spørgsmaalet om Butikernes Lukning, som jo er omtalt af forskellige ærede Talere. Det ærede Medlem for Thisted Amts 2den Valgkreds (Sagd) ansøgte, at naar man ikke foreskrev, at Butikkerne skulde lukkes, saa forhindrede man Butikslærlinge og Andre fra at gaa i Kirke. Jeg har nu gennemlæst de Andragender, som vi have modtaget baade fra Kjøbenhavn og fra andre Steder i Landet, men denne Grund har jeg ikke set anført deri. Jeg har set, at man har anført, at man vilde have Frihed; men jeg har ikke set anført, at man vilde gaa i Kirke, og jeg tror virkelig ogsaa, at den vægtigste Grund, som ansøres i disse Andragender, er den, at den ene Handlende ikke kan være tjent med at lukke sin Butik, naar de andre Handlende, som handle med samme Slags Varer som han, holde deres Butikker aabne. Dette kan jeg saa godt forstaa, at der er Noget i, og jeg vil ingenlunde sige, at det er urimeligt at slutte saaledes. Dersom det kun var for at gaa i Kirke, at man vilde have lukket, saa kunde de Bedkommende jo skiftes til at gaa i Kirke hveranden Søndag, Principalen den ene Søndag

og Lærlingen den anden Søndag, og i de større Byer, hvor der baade er Hjemmesse og Afensang, kunde jo den Ene gaa til Hjemmesse og den Anden til Afensang, hvilket jo meget godt kunde lade sig gjøre, uagtet Butikken holdes aaben. Men som sagt, jeg tror heller ikke, at dette er den egentlige Mening med Spørgsmaalet. Ifølge den hidtilværende Tilstand og ifølge den Tilstand, som for Fremtiden vil gjælde, for saa vidt Flertallets Forslag maatte blive vedtaget, kunne Butikkerne holdes aabne fra Klokken 4 hver Helligdag; men naar man vil gaa til Bunds i Tingen og spørge, hvorledes man bedst vil kunne træffe de Bedkommendes Ønske, saa tror jeg, at man bedst og nærmest vil træffe deres Ønske ved at sige, at de skulde have lukket fra Kl. 4, thi det er egentlig Tiden fra Kl. 4, som man sætter størst Pris paa at have fri om Helligdagene. Dette viser sig jo ogsaa bedst for Kjøbenhavns Bedkommende derved, at uagtet det staaar enhver Handlende frit for at holde sin Butik aaben efter Klokken 4 om Helligdagene, saa ere de dog bleve enige om at holde lukket efter Klokken 4, og naar de — hvad der er mig bekendt — have kunnet blive enige derom, saa ser jeg heller ikke, hvorfor de ikke lige saa godt skulde kunne enes om at lukke mellem Kl. 9 og 4. Det ærede Medlem talte om Hensynet til andre Trosbekjendelser, men han har altsaa ikke hørt, hvad jeg sagde. Jeg sagde udtrykkelig, at da denne Lov kun handlede om Folkekirkens Helligdage, saa havde man ikke ved den kunnet frede om andre Trosfællesskabs Gudstjeneste, hvad der ogsaa vilde være vanskeligt ved en anden Lov. Kunde man det, saa vilde jeg ansæ det for at være en Pligt for Folkekirkens Medlemmer at gjøre det. — Det ærede Medlem for Viborg Amts 5te Valgkreds (Thorup) mente, at vi skulde følge Traditionen i disse Spørgsmaal; men Traditionen med Hensyn til vore Politiforanstaltninger og kirkelige Forhold er staaet fuldstændig over ved Grundloven af 1849, og jeg tror ikke, at vi kunne skabe denne Tradition igjen. Den er forbi, og jeg mener saaledes, at dette heller ikke lader sig ansøre. Naar den ærede sidste Taler mente, at jeg skulde have gjort mig skyldig i en Selvmodsigelse ved at sige, at man ikke skulde paalægge frie og selvstændige Mænd en Evang, saa har han ikke lagt tilstrækkelig Mærke til, hvad jeg sagde, nemlig at man ikke skulde paalægge dem en Evang, naar ikke Hensynet til den offentlige Fred paabød det, og da nu efter min Overbevisning — det veed jeg, at jeg udtalte — den offentlige Fred ikke forstyrres ved, at Kjøberne gaa ind og ud af en Butiksdør, saa har jeg fundet, at det var at gaa for vidt at paabyde Butikernes Lukning af dette Hensyn. Dersom det ærede Medlem kunde overbevise mig om, at dette var en Krænkelse af den offentlige Fred, saa vilde jeg gaa med ham og sige, at vi skulde paabyde Butikernes Lukning; men vi have talt sammen derom i Udvalget, uden at